

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
กลุ่มทักษะของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
ในเขตการศึกษา 7 ด้านการจัดการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตร การบริการ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน การประเมินผลการเรียน
การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การใช้อาคารสถานที่และแหล่งวิทยากร และ
การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหา ข้อคิดเห็น
และขอเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะของ
โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 7
ด้านการจัดการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การ
บริการ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน การประเมินผลการเรียน การนิเทศและ
ติดตามผลการใช้หลักสูตร การใช้อาคารสถานที่และแหล่งวิทยากรและการประชาสัมพันธ์
การใช้หลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งได้แก่

ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ จำนวน 61 คน และครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 จำนวน 325 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 386 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) แบบปลายปิด

(closed form) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (open-ended) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จัดทำเป็น 2 ชุด คือ สำหรับผู้บริหารและครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะ ทั้ง 2 ชุดมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความนึกเห็น เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

กลุ่มทักษะ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะ

ขอคิดเห็นและขอเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามส่วนใหญ่ส่งไปที่โรงเรียนผู้นำการวิจัยหลักสูตรในเขตการศึกษา 7 ด้วยตนเอง และจัดส่งไปทางไปรษณีย์ด้วยส่วนหนึ่ง จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง 475 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา 386 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 81.2 ของที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าร้อยละ (percentage) ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (The Statistical Package for the Social Science) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.2) เป็นชายและเป็นผู้ที่มิ่อายุ 40 ปีขึ้นไป ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.2) เป็นหญิง

และเป็นผู้มีอายุระหว่าง 26-30 ปี และเมื่อพิจารณารวมทั้งผู้บริหารและครูประจำการ
 ผู้สอนกลุ่มทักษะแล้วส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 26-30 ปี (ร้อยละ 29.3)
 รองลงมาคือ กลุ่มผู้มีอายุ 40 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 26.2)

2. ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 27.9) เป็นผู้ที่มีอายุราชการตั้งแต่
 16 ปีขึ้นไป ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 31.7) เป็นผู้ที่มี
 อายุราชการระหว่าง 6-10 ปี เมื่อพิจารณาทั้งผู้บริหารและครูประจำการผู้สอน
 กลุ่มทักษะแล้วส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.6) เป็นกลุ่มผู้มีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปี

3. ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.7) เป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือ
 เทียบเท่า ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.4) เป็นผู้ที่มี
 วุฒิประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงหรือเทียบเท่า เมื่อพิจารณาทั้งผู้บริหารและ
 ครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะแล้วส่วนใหญ่ (ร้อยละ 40.7) เป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือ
 เทียบเท่า รองลงมา (ร้อยละ 40.2) เป็นผู้ที่มีวุฒิปประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
 หรือเทียบเท่า

4. ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.4) เคยได้รับการอบรม
 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ส่วนครูประจำการผู้สอน
 กลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.2) เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
 ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เมื่อพิจารณาทั้งผู้บริหารและครูประจำการแล้ว
 ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.5) เคยได้รับการอบรม สำหรับครูที่ยังไม่เคยผ่านการอบรม
 ทางโรงเรียนก็สามารถจัดอบรมกันเองได้อยู่แล้ว

5. ครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 26.5) เป็น
 ผู้ที่เคยสอนกลุ่มทักษะตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาถึง 5 ปี แสดงว่า
 สอนกลุ่มทักษะตั้งแต่โรงเรียน เริ่มใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

6. ครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะ สอนกลุ่มทักษะเพียงกลุ่มเดียว
 น้อยมาก (ร้อยละ 9.3) ส่วนใหญ่มีสองกลุ่มคือ กลุ่มแรก ร้อยละ 23.7 สอนกลุ่ม
 ทักษะและกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มที่สอง ร้อยละ 22.5 สอนทุกกลุ่ม
 ประสบการณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

กลุ่มทักษะ

2.1 ค่านิยมการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูทุกคนในโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนประจำชั้น เมื่อครูขาดสอน ควรจัดครูพิเศษที่ว่างเข้าสอน โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรยังไม่มี การจัดให้มีชมรมทางวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่เห็นว่า เอกสารหลักสูตรที่ช่วยในการเตรียมการสอน ได้ดีที่สุดคือ แผนการสอนหรือคู่มือครู ครูประจำชั้นควรรู้จักความสามารถของนักเรียน เป็นรายบุคคลทุกคนในการสอนต้องเตรียมการสอนทุกครั้ง และถ้าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมานานอาจจะเตรียมเป็นบางครั้งได้ การใช้สื่อการเรียนการสอนจะสอนนั้นต้องแล้วแต่ความเหมาะสมและความจำเป็น เทคนิคการสอนและวิธีสอนที่ครูใช้เกือบทุกครั้งได้แก่ การถามตอบและการแบ่งกลุ่มทำงาน ส่วนเทคนิคการสอนและวิธีสอนที่ใช้เป็นบางครั้งได้แก่ การบรรยาย ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติและการแสดงละคร การรายงานหน้าชั้นด้วยตนเองหรือเอกสาร การค้นคว้าจากเอกสารหรือบุคคล การเล่านิทาน การสอนแบบศูนย์การเรียน การศึกษานอกสถานที่ การโต้วาที การเล่นเกม การสาธิตโดยครูหรือนักเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากร การร้องเพลง ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมที่เด็กเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การสรุปบทเรียน รองลงมาคือ การเลือกเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน

2.2 ค่านิยมการสอนซ่อมเสริม ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรจัดให้มีชั่วโมงสำหรับสอนซ่อมเสริมและครูประจำชั้น เป็นผู้สอนซ่อมเสริมเอง ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า วิธีการที่จะสำรวจจุดบกพร่องของนักเรียนก่อนสอนซ่อมเสริม ได้ดีที่สุดคือ การดูแลการปฏิบัติงานหรือผลงานของนักเรียน เวลาที่เหมาะสมที่สุดในการสอนซ่อมเสริมคือ การจัดให้มีชั่วโมงสำหรับสอนซ่อมเสริม แต่การจัดไม่ได้ก็ควรใช้เวลาซึ่งสะดวกสำหรับครูประจำชั้น และผู้ที่ควรจะเป็นผู้สอนซ่อมเสริมได้ผลดีมากที่สุดคือ ครูประจำชั้น

2.3 ค่านิยมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความ

คิดเห็นว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการ เกี่ยวกับกลุ่มทักษะ เป็น
อย่างยิ่ง และบุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรรักษาให้ครูในโรงเรียน
รับผิดชอบในรูปคณะกรรมการ ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่มีความ
คิดเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดแล้ว เป็นประโยชน์กับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะ
มากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การโต้วาที การประกวดเรียงความ
แข่งขันตามปัญหา แข่งขันคิดเลขเร็ว

2.4 ค่านการบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน ผู้บริหาร
ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า โรงเรียนได้รับเอกสารหลักสูตรพอเพียงและโรงเรียนควรจัด
บริการเอกสารหลักสูตรให้ครูใช้โดยวิธีจัดไว้เป็นส่วนกลาง ให้ครูยืมใช้ระยะยาว
และครูผู้ยืมใช้รับผิดชอบดูแลรักษา ส่วนการให้บริการทางด้านการเรียนที่จำเป็น
และมีราคาแพงควรจัดไว้เป็นส่วนกลาง มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษา ให้ยืมใช้ระยะสั้นแล้ว
ส่งคืน ในขณะที่เกี่ยวกับครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่มีความเห็นว่า โรงเรียน
ควรจัดบริการเอกสารหลักสูตรแก่ครูโดยจัดมอบให้ครูใช้และรับผิดชอบเอง และ
แลกกันใช้ เมื่อ เปลี่ยนชั้นสอน หรืออาจจะจัดไว้เป็นส่วนกลาง ให้ครูยืมใช้ระยะยาวและ
รับผิดชอบดูแลรักษา และวิธีที่ครูได้รับบริการสื่อการเรียนที่ดีที่สุดคือ จัดไว้เป็นส่วนกลาง
ให้ครูยืมใช้ระยะสั้นแล้วส่งคืน

2.5 ค่านการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 พ.ศ.2524 นั้น มีความเหมาะสม ทางโรงเรียนควรมีแบบทดสอบ
สำหรับวัดความพร้อมของนักเรียนทุกคน และควรมีคณะกรรมการประเมินผลการเรียน
อย่างยิ่ง ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า วิธีกา
รประเมินผลก่อนเรียนที่ เชื่อว่าใช้แล้วได้ผลมากที่สุดคือ การทดสอบตามแบบสอบเพื่อวัด
ความพร้อม การนำผลการประเมินก่อนเรียนไปใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ การเตรียม
เนื้อหาและทักษะให้เหมาะสม วิธีที่ใช้มากที่สุดในการประเมินผลระหว่างเรียนคือ
การตรวจผลงาน รองลงมาคือการทดสอบข้อเขียนและการสังเกตพฤติกรรม การนำผล
การประเมินระหว่างเรียนไปใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ การสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่
เรียนอ่อน และนำไปแก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ผู้ที่เหมาะสมที่สุด
ในการสร้างเครื่องมือวัดผลปลายปีคือ ครูผู้สอนชั้นเดียวกันช่วยกันสร้าง ส่วนเรื่อง

การนำผลการประเมินปลายปีไปใช้มากที่สุดคือ การใช้เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนสำหรับจัดชั้นเรียนในชั้นต่อไป

2.6 ค่านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรใช้วิธีจัดประชุมเพื่อทราบปัญหาทางวิชาการเป็นครั้งคราว และผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเข้าตรวจเยี่ยมชั้นเรียน ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่จะช่วยครูได้มากที่สุดคือ การจัดประชุมทางวิชาการเพื่อทราบปัญหาเป็นครั้งคราว และรองลงมาคือ การนิเทศภายในโรงเรียน

2.7 ค่านการใช้อาคารสถานที่และแหล่งวิทยาการ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สถานที่ที่จะเอื้อต่อการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะมากที่สุดคือ ห้องสมุดและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนควรมานักเรียนออกไปศึกษายังแหล่งวิทยาการในชุมชนจึงจะได้ประโยชน์มากที่สุด หรืออาจจะเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่โรงเรียน ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า วิธีที่จะจัดชั้นเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดคือ ครูและนักเรียนร่วมกันจัดและระบุว่าได้เชิญวิทยากรในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน ประมาณปีละ 1-2 ครั้ง และส่วนน้อยระบุว่าไม่ได้เชิญเลยนั้น อาจจะใช้ครูภายในโรงเรียน เป็นวิทยากรหรือมีฉะนั้นครูผู้สอนมีความสามารถและมีทักษะในการสอนกลุ่มทักษะมากพอสมควร

2.8 ค่านการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.4) มีความคิดเห็นว่า วิธีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรวิธีที่ใช้ได้ผลดีที่สุดคือ ประชุมนักเรียนและส่งเอกสารถึงผู้ปกครอง ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.1) มีความคิดเห็นตรงกับผู้บริหาร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อนแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพ

3.1 ค่านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ตารางที่ 26) มีความคิดเห็นว่า การจัดครูเข้าสอนประจำชั้นมีปัญหาน้อยที่สุด เรื่องที่เป็นปัญหาน้อย ได้แก่ การขาดสอนของครู การส่งมอบที่กการสอน ทักษะความสามารถในการสอนกลุ่มทักษะของครู และเรื่องครูไม่ครบชั้นไม่มีปัญหาเลย ส่วนครูประจำการผู้สอน

กลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ตารางที่ 34) มีความคิดเห็นว่า เรื่องที่มีปัญหาคือ ได้แก่ การเตรียมการสอน การสำรวจความพร้อม การเตรียมความพร้อม การสอนให้ตรงตามกำหนดการสอน การสอนให้พอดีกับเวลา การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา การนำกิจกรรมการเรียนที่เสนอในแผนการสอนหรือคู่มือครูไปใช้

ปัญหาคำอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูเสนอมากคือ ครูแต่ละชั้นมีความรู้ไม่ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ ครูขาดความสามารถในการทำและใช้สื่อ ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน เนื้อหาภาษาไทยมากเกินไป เวลาสอนน้อย การสอนต้องเร่งให้จบทั้ง ๆ ที่นักเรียนไม่เข้าใจเพราะเวลาไม่พอ นักเรียนมีหลายระดับความสามารถ เนื้อหาบางอย่างไม่เหมาะสมกับนักเรียน ต้องการสื่อแต่ไม่มีเวลาทำ เพราะสอนมาก

ขอเสนอแนะที่ผู้บริหารและครูเสนอมากคือ ควรจัดครูสอนเป็นกลุ่มประสบการณ์ จัดบรรจุครูตามความต้องการของโรงเรียน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระยะสั้นบ่อย ๆ ครูที่ไม่ได้ผ่านการเรียนวิชาการศึกษา ทำให้เปลี่ยนเจตคติได้ยาก ภาษาไทยและคณิตศาสตร์มีเนื้อหามากเกินไปในชั้น ป.๑ นักเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนร่วมกันอย่างจริงจัง เนื้อหาบางอย่างไปกันคว่าเพิ่มเติมได้ยากเพราะไม่มีแหล่งวิทยากรและตำรา

3.2 ด้านการสอนซ่อมเสริม ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ตารางที่ 27)

มีความคิดเห็นว่า ทักษะในการสอนซ่อมเสริมของครู สื่อการเรียนที่ใช้เวลาในการจัดสอนซ่อมเสริมมีปัญหาเล็กน้อย แต่เรื่องมีวัสดุเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเรียนมีปัญหามาก ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ตารางที่ 35) มีความคิดเห็นว่า การขาดเรียนของนักเรียน ความสามารถและทักษะในการสอนซ่อมเสริมกลุ่มทักษะของครู มีปัญหาค่อนข้างมาก ส่วนจำนวนนักเรียนที่เรียนอ่อนในชั้น และเวลาที่สอนซ่อมเสริม มีปัญหาค่อนข้างน้อย

ปัญหาคำอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูเสนอมากคือ ความตั้งใจในการสอนซ่อมเสริมของครู ครูมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนมากทำให้ไม่มีเวลาสอน เวลาที่จัดไว้ให้สอนซ่อมเสริมมีแต่ครู เบื่อหน่าย จำนวนนักเรียนในชั้นมีมาก ครูบางคนไม่เข้าใจวิธีการสอนซ่อมเสริม ครูบางคนกำลังศึกษาต่อทำให้มีเวลาสำหรับชั้นเรียนน้อย

ขอเสนอแนะที่ผู้บริหารและครูเสนอมากคือ ควรจัดทำใบงานซ่อมเสริมในตารางเรียน ควรหาวิธีส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ครูทำหน้าที่ครูหรือเสียสละ

เพื่อเด็กให้มากที่สุด ควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมใน 1 สัปดาห์
ควรมีชั่วโมงสรุปการเรียนรู้ 3 คาบ พบเด็กเรียนอ่อนต้องรีบแก้ไข ถ้าผู้สอนยังไม่มี
ความพร้อมในการสอนซ่อมเสริมก็พยายามเข้ารับการอบรมบ่อย ๆ หรือหาวิทยากรช่วย

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่

(ตารางที่ 28) มีความคิดเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างครู มีปัญหามากที่สุด เวลา
ในการจัดและการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีปัญหาน้อย งบประมาณ มีปัญหา
ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ตารางที่ 36) มีความคิดเห็นว่า เรื่อง
ที่เป็นปัญหาน้อย ได้แก่ เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ความสนใจใน
กิจกรรมที่จัดขึ้นของนักเรียน ส่วนเรื่องที่เป็นปัญหามาก ได้แก่ ความพร้อมของครูที่จะ
จัดกิจกรรมหลายประเภท งบประมาณที่สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนจาก
ผู้บริหาร

ปัญหาคำอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูเสนอมาคือ เทคนิคในการ
จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครู ผู้ปกครองยากจน กิจกรรมบางชนิดครูไม่มีความสามารถ
เด็กมีเวลาน้อยในการร่วมกิจกรรม เพราะต้องเร่งเรียนให้ครบวัน เวลาตามหลักสูตร
ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่เข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่พอ
อุปกรณ์ มีไม่ครบ ถึงมีบางชนิดก็ใช้ไม่ได้ ผู้ปกครองไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงไม่
สนับสนุนกิจกรรมบางอย่าง

ขอเสนอแนะที่ผู้บริหารและครูเสนอมาคือ ควรจัดอบรมให้ครู
มีความสามารถในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจของนักเรียนและผู้บริหาร ควร
จัดงบประมาณจากต้นสังกัดสนับสนุนบ้าง

3.4 ด้านการบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน ผู้บริหาร

ส่วนใหญ่ (ตารางที่ 29) มีความคิดเห็นว่า การจัดเอกสารหลักสูตรให้ครูมีใช้ครบทุกชั้น
มีปัญหาน้อยที่สุด การเก็บและบำรุงรักษาสื่อการเรียน มีปัญหาน้อย การจัดหาสื่อการเรียน
ที่จำเป็นและต้องใช้งบประมาณ มีปัญหามาก ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่
(ตารางที่ 37) มีความคิดเห็นว่า การได้รับเอกสารหลักสูตร มีปัญหาน้อยที่สุด ความ
รับผิดชอบในการบำรุงรักษาสื่อการเรียนที่เป็นส่วนกลาง มีปัญหาน้อย ความพอเพียงของ
สื่อการเรียนที่จำเป็น เช่น พจนานุกรม เครื่องชี้ ทวง วัด เทปเพลง มีปัญหามาก

ปัญหาค้นอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูเสนอมาคือ ไม่มีคู่มือหรือห้องเก็บสื่อการเรียน ขาดงบประมาณและทักษะในการผลิตและการใช้สื่อการเรียน ความล่าช้าของเอกสารหลักสูตร

ข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารและครูเสนอมาคือ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่อง การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการเรียน การจัดเอกสารหลักสูตรให้พร้อมในวัดเปิดเรียนภาคต้น แผนการสอนหรือคู่มือครู เพื่อรำลึกสูญหายหาซื้อไม่ได้ ควรให้เอกชนจัดพิมพ์จำหน่าย เอกสารบางอย่างแจกให้โรงเรียน 1 เล่ม ไม่พอใช้เพราะมีหลายห้องเรียน โรงเรียนควรมีสถวนอุปกรณ์หรือศูนย์เอกสารหลักสูตร เป็นส่วนกลาง โรงเรียนควรหารายได้เพื่อมาสนับสนุนในด้านสื่อการเรียน กับการจัดโครงการอาหารกลางวัน ควรแจกอุปกรณ์เพิ่มเติม เช่น เครื่องรับ ผงงวัด และคลัมแถบเสียง

3.5 ด้านการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ตารางที่ 30) มีความคิดเห็นว่า ความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือของครู โดยเฉพาะแบบทดสอบ และการนำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ.2524 ไปใช้ มีปัญหาน้อย ส่วนความสามารถในการสร้างเครื่องมือประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ครบตามที่แผนการสอนหรือคู่มือเสนอแนะ และงบประมาณ มีปัญหามาก ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ตารางที่ 38) มีความคิดเห็นว่า การฝึกคะแนนระหว่างปีหรือปลายปี และการตัดสินใจให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดในสมุดประจำชั้น ไม่มีปัญหาเลย การนำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ.2524 ไปใช้ มีปัญหาน้อยที่สุด ความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือและความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ มีปัญหาน้อย

ปัญหาค้นอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูเสนอมาคือ ครูเข้าใจแต่ไม่นำไปปฏิบัติ ระเบียบการประเมินผลการเรียนต้องระบุให้ชัดเจนกว่านี้ มีการสอบมากเกินไป จุดประสงค์ภาษาไทยในแผนการสอนและเกี่ยวข้องกับปฏิบัติได้ยาก นักเรียนตกจุดประสงค์มากแต่สอบปลายปีได้ การสอนจัดเป็นสายการตัดสินใจผลการเรียนจึงช้าไม่ทัน เวลาที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ จุดประสงค์ใน ป.๑2 มากเกินไป ขั้นตอนในการวัดผลมีมากทำให้เสียเวลาโดยไร้เหตุ

ขอเสนอแนะที่ผู้บริหารและครู เสนอมาคือ ควรจัดอบรมครู
ในเรื่องการประเมินผล โดยเฉพาะ และครูผู้สอนควร เป็นผู้ประเมินตนเอง ควรสร้าง
แบบทดสอบให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์และทุกระดับ ชั้น ป.1, 3, 5 ไปในผลสอบ
ปลายปีมาตัดสิน ไม่ควรจะมีการสอบ ควรจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการวัดและ
ประเมินผลในระดับกลุ่มโรงเรียน โดยให้ศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิสาหการกลุ่ม
โรงเรียนมีบทบาทให้มาก จุดประสงค์ ควรใช้เกณฑ์ 70% การผ่านจุดประสงค์ 80%
นั้นสูงเกินไปถ้าวัดตาม เกณฑ์แล้วนักเรียนผ่าน เป็นส่วนน้อย ภาษาไทยมีจุดประสงค์ใน
ชั่วโมงเดียวกันหุยมหุยมมากไม่สามารถจะวัดพร้อมกัน ได้ทุกข้อ ทางราชการควรจัด
สร้าง เครื่องมือประเมินผลการ เรียนกลุ่มทักษะให้โรงเรียน

3.6 กานการนิเทศและติดตามผลการ ิหลักสูตร ผู้บริหาร
ส่วนใหญ่ (ตารางที่ 31) มีความคิดเห็นว่า เรื่องที่เป็นปัญหาน้อย ได้แก่ การ
ตรวจเยี่ยมชั้น เรียบ การตรวจบันทึกการสอน การติดตามผลการปฎิบัติการสอนของครู
อย่างทั่วถึง การนิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ส่วนครูประจำการ
ผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ตารางที่ 39) มีความคิดเห็นว่า การปรึกษาหารือระหว่าง
ครูที่สอน กลุ่มประสบการณ์เดียวกัน การตรวจเยี่ยมชั้น เรียบของผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่าย
วิชาการ การติดตามผลการปฎิบัติการสอนของครูจากผู้บริหาร โอกาสในการเข้าร่วม
อบรม สัมมนาทางวิชาการ การนิเทศจากศึกษานิเทศก์ มีปัญหาน้อยที่สุด ส่วนการให้
ความร่วมมือให้ ใช้ สิ่งแก่การสอนของครูด้วยกัน มีปัญหาน้อย

ปัญหาค้นอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครู เสนอมาคือ ความสนใจ
นิเทศและติดตามผล ของฝ่ายวิชาการ ผู้นิเทศและติดตามผลบางคนมิได้มานิเทศแต่มา
จับผิดและตรวจตราครูผู้สอนและโรงเรียน ผู้มีหน้าที่นิเทศไม่ติดตามผลสม่ำเสมอและ
ต่อเนื่อง ครูใหญ่มักจะ เลือกพรรคพวกของตน เข้ารับการอบรม การนิเทศส่วนมากครู
ไม่ยอมรับผู้นิเทศในสถาบัน เดียวกัน

ขอเสนอแนะที่ผู้บริหารและครู เสนอมาคือ ไม่ควรให้ครูทำ
หน้าที่พิเศษอื่น ๆ เช่น การเงินและพัสดุ ศึกษานิเทศก์ควรมาเยี่ยมชั้น เรียบ เพื่อแนะนำ
มิให้มาจับผิด ควรนำคณะครูไปทัศนศึกษายังโรงเรียนผู้นำการ ิหลักสูตรอื่นที่ประสบ
ความสำเร็จและมีชื่อเสียง การอบรมทางวิชาการที่จัดให้ครูควรใช้เวลาให้มากกว่านี้

ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนควร เป็นผู้เฝ้าและติดตามผลตลอดเวลา ฝ่ายวิชาการและผู้บริหารควรสนใจด้านการเรียนการสอนให้มาก เมื่อเกิดปัญหาต้องร่วมมือกันแก้ไขทุกฝ่ายมิใช่แก้ที่ปลายเหตุโดยมิได้ปรึกษาครูผู้สอน ที่กษนิ เทศักควร ออกนิเทศเพื่อสำรวจปัญหาภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.7 ด้านการใช้อาคารสถานที่และแหล่งวิทยากร ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ตารางที่ 32) มีความคิดเห็นว่า จำนวนห้องเรียน จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมีมาก บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ ไม่มีปัญหาเลย ส่วนบริเวณห้องสมุดไม่เพียงพอ ความร่วมมือจากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ มีปัญหามาก ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ตารางที่ 40) มีความคิดเห็นว่า ขนาดของห้องเรียนและสภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการตกแต่งนั้น ไม่มีปัญหาเลย เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพห้องเรียนที่มีฝา 4 กั้น หรือมีฉนวนเป็นฝาแบบชั่วคราวซึ่งครูสามารถตกแต่งได้พอสมควร ความพร้อมของครุภัณฑ์ภายในชั้นเรียน และความห่างไกลของโรงเรียนกับแหล่งวิทยากร มีปัญหาน้อยที่สุด

ปัญหาคำอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูเสนอมาคือ การนำนักเรียนไปทัศนศึกษา การที่โรงเรียนอยู่ในชุมชนที่ยากจน ครูไม่มีทุนตกแต่งห้องเรียน ห้องเรียนไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียน อาคารเรียนเป็นแบบชั่วคราวไม่มีฝ้าจึงตกแต่งลำบาก

ข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารและครูเสนอมาคือ ควรสร้างงานให้กับประชาชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ควรมีอาคารตามความเหมาะสมของกิจกรรมและความต้องการของโรงเรียน การตกแต่งห้องเรียนต้องคอยระวังเก็บรักษาถ้าไม่เช่นนั้นจะถูกทำลายจากบุคคลภายนอก.

3.8 ด้านการประชาสัมพันธ์การให้หลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ตารางที่ 33) มีความคิดเห็นว่า ความร่วมมือจากนักเรียน มีปัญหาน้อยที่สุด เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ ความร่วมมือจากครู ความร่วมมือจากผู้ปกครอง วิธีการดำเนินการ มีปัญหาน้อย ที่มีปัญหามากคือ งบประมาณ ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ (ตารางที่ 41) มีความคิดเห็นว่า ความร่วมมือจากนักเรียน ความร่วมมือจากครูด้วยกัน ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ วิธีการที่ใช้ มีปัญหา

น้อยที่สุด ส่วนความร่วมมือจากผู้ปกครอง ความร่วมมือจากสำนักงาน การประถมศึกษา
จังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีปัญหาน้อย

ปัญหาคำอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูเสนอมากคือ ผู้ปกครอง
ส่วนมากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่พอ โรงเรียนไม่มีแหล่งบริการ
สื่อมวลชน ผู้ปกครองมีเวลาอยู่กับเด็กน้อย เพราะต้องทำมาหากินมักจะมกความรับผิดชอบ
ให้แก่ครูทั้งหมด

ข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารและครูเสนอมากคือ ควรอบรมให้ครู
เข้าใจและสนใจ เอาใจจริงเอาใจกับการจัดการ เรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ ควรจัด
ประชุมผู้ปกครองในโอกาสที่เหมาะสม เช่น ในวันเปิดภาคเรียน สื่อมวลชนควรจัดทำ
รายการ เกี่ยวกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจ โดยเฉพาะผู้ปกครอง
ที่มุ่งส่งบุตรหลาน เรียน เพื่อไป เป็น เจ้าคนนายคน

อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมาแล้วนั้นมีข้อควรอภิปรายและ เสนอแนะ
ดังนี้

1. เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มทักษะ

ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี รองลงมาคือ
อายุ 40 ปีขึ้นไป และมีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปี ซึ่งนับว่าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ
ในการสอนและการทำงานนานพอสมควร มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าพอ ๆ กับ
ประกาศนียบัตรวิทาการศึกษาชั้นสูงหรือเทียบเท่า ซึ่งนับว่าเป็นผลดีในด้านที่มีบุคลากร
ที่มีวุฒิสูง ส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 มาแล้ว และส่วนน้อยที่ยังไม่เคยผ่านการอบรม ยิ่งเป็นโรงเรียนผู้นำการใช้
หลักสูตรก็สามารถอบรมกันเองได้ สำหรับครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะนั้นส่วนใหญ่
เคยสอนกลุ่มทักษะตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาตั้งแต่ต้นจนถึง
ปัจจุบันคือ 5 ปี จึงนับว่าครูมีประสบการณ์ต่างด้านการสอนมานานพอสมควร สำหรับ
การสอนแต่ละกลุ่มประสบการณ์ที่มีครูที่สอนกลุ่มทักษะ เพียงกลุ่ม เดียวน้อยมาก เพราะ

เกือบทุกโรงเรียนมีครูพอดีกับชั้นเรียน ดังนั้นครูทุกคนจึงต้องสอนทุกกลุ่มประสบการณ์อยู่แล้ว หรือถ้าโรงเรียนใดมีครูเกิน อาจจัดสอนเป็นกลุ่มหรือเป็นสายตามความสามารถของครูแต่ละคน ซึ่งมีน้อยโรงเรียนที่จัดครูสอนเป็นสายถึงกล่าว เพราะตามนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ต้องการให้มีครูครบชั้นและสอนทุกกลุ่มประสบการณ์อยู่แล้ว

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะ

ในด้านกาจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ครูทุกคนในโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรมีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอนประจำชั้น เมื่อครูขาดสอนควรจัดชั้นเรียนโดยจัดครูพิเศษที่ว่างเข้าสอน หรือให้นักเรียนเรียนรวมชั้น และโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดให้ชมรมทางวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ ส่วนครูประจำการผู้สอนกลุ่มทักษะนั้น มีความเข้าใจในเนื้อหาจุดประสงค์การเรียน การเตรียมการสอนสำหรับการใช้สื่อการเรียน ครูผู้สอนส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า ควรใช้สื่อแล้วแต่ความเหมาะสมและความจำเป็น พอ ๆ กับครูที่บอกว่า ใช้เป็นบางครั้ง เพราะการที่จะใช้สื่อการเรียน ก็เกือบทุกครั้งนั้น เป็นไปไดยาก เนื่องจากสื่อการเรียนบางอย่างนักเรียนรู้จักแล้ว และครูผู้สอนย่อมจะตัดสินใจเองว่าควรใช้สื่อชนิดใด เมื่อใดก็ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ครูผู้สอนสามารถนำเทคนิคและกิจกรรมการเรียนที่เสนอในแผนการสอนหรือคู่มือครูไปใช้ได้โดย่างเหมาะสม ในการจัดกิจกรรมการเรียนนั้น ครูส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมที่นักเรียนควรมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การสรุปบทเรียน และรองลงมาคือ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน ซึ่งตรงกับหลักในการจัดการเรียนการสอนที่จัดตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เพราะฉะนั้นจะกลายเป็นครูจัดการเรียนการสอนเองโดยนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างยิ่ง สำหรับเทคนิคการสอนและวิธีสอนที่ครูใช้เกือบทุกครั้ง ได้แก่ การถามตอบ และการแบ่งกลุ่มทำงาน ส่วนเทคนิคการสอนและวิธีสอนที่ใช้เป็นบางครั้ง ได้แก่ การบรรยาย อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ การรายงาน เล่านิทาน การสอนแบบศูนย์การเรียน การโต้วาที เล่นเกม สาธิต จัด

นิทรรศการ เลิกวิทยากร ร้องเพลง ซึ่งนับว่าครูผู้สอนได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนขึ้นมาก เพราะจากการวิจัยของกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ พ.ศ. 2522 พบว่า ครูใช้การอธิบายมากที่สุด รองลงไปคือ การฟังนักเรียนอ่าน-ตอบคำถาม ร้องเพลง การถามนักเรียน การเขียนกระดานดำ การอ่านนำหรืออ่านพร้อมกันกับนักเรียน¹ และครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และสามารถเลือกเทคนิควิธีสอนไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม มีครูบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมการสอนแบบศูนย์การเรียน จึงขอเสนอแนะว่า โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน ควรจะได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนการผลิตสื่อการเรียนนั้นครูยังผลิตน้อย เพราะครูไม่มีเวลาและงบประมาณในการจัดทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล โบริ์ เสรีวงศ์ ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มากเพียงก้าน เดียวคือ การใช้สื่อการสอน² และจากระยะเวลาตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จนถึงปัจจุบัน บุคลากรโรงเรียนผู้นำทุกโรงเรียนได้เข้ารับการอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตรมากมายพอสมควร จึงนับได้ว่าจนถึงปัจจุบัน ปัญหานี้จะลดน้อยลงมาก ในเรื่องการสอนซ่อมเสริมนั้น ครูประจำชั้นจะคอยสังเกตผลการปฏิบัติงานหรือผลงานของนักเรียน หรือการสังเกตพฤติกรรมและจัดสอนซ่อมเสริมเองในขณะที่สอนตามปกติ พอ ๆ กับต้องการ

¹กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา, "พฤติกรรมและเวลาปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา," (เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การวิจัยทางการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 15-19 ตุลาคม 2522 ณ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ), หน้า 214.

²วิไล โบริ์ เสรีวงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 6," หน้า บทคัดย่อ.

ให้โรงเรียนจัดให้มีชั่วโมงสำหรับสอนซ่อมเสริม ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของผู้บริหาร
ที่ว่า โรงเรียนควรจัดให้มีชั่วโมงสำหรับซ่อมเสริม เพราะผู้บริหารเห็นว่า การที่ครู
จัดสอนซ่อมเสริมในขณะที่สอนตามปกตินั้นบางครั้งครูเกิดความเบื่อหน่าย ละเลย
เพราะสอนหลายกลุ่มพร้อมกัน และใช้เวลาในการตรวจผลงานมากที่สุด
รองลงไปคือ การตรวจแก่นักเรียนทำงาน¹ หรือครูมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนมาก
จึงสมควรจัดชั่วโมงให้สอนซ่อมเสริมพร้อม ๆ กันทุกชั้น เพื่อครูประจำชั้นจะได้ถือเป็น
กำหนดเวลาและแนวปฏิบัติได้ตรงกัน ซึ่งผู้บริหารจะสามารถติดตามได้ แต่เนื่องจาก
นักเรียนในชั้นมีมากและมีความสามารถแตกต่างกัน จึงทำให้ครูซ่อมเสริมได้ไม่ทั่วถึง
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ควรจัดอย่างยิ่ง แต่ก็จัด
ได้พอสมควร เนื่องจากติดขัดในเรื่องความร่วมมือและขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร
และภาคงบประมาณ จึงต้องจัดทำเท่าที่โรงเรียนและครูสามารถจะทำได้ กิจกรรมที่
จัดส่วนใหญ่เน้นไปทางวิชาการเท่าที่โอกาสและเวลาจะอำนวย นอกจากนี้โรงเรียน
ยังขาดบุคลากรที่จะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในรูปคณะกรรมการที่มีความสามารถ
เพื่อแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ในการบรรจุครู นอกจากจะได้ออกตามความต้องการ
เฉพาะตำแหน่งที่ทางราชการต้องการแล้ว ยังจะต้องสรรหาครูที่มีความสามารถพิเศษ
หลาย ๆ ด้าน ทั้งนี้ เพื่อจะได้ใช้บุคลากรเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนมากที่สุด

สำหรับการบริการ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน ผู้บริหาร
ส่วนหนึ่งเห็นว่า มีพอเพียง อีกส่วนหนึ่งเห็นว่า ไม่พอเพียง อาจจะสืบเนื่องมาจาก
โรงเรียนแจ้งข้อมูลจำนวนห้องเรียนผิดพลาดตั้งแต่ต้น กรมวิชาการจึงส่งเอกสาร
หลักสูตรไปให้ไม่ครบ หรือในกรณีที่จำนวนนักเรียนในชั้นมีมาก ทางโรงเรียนจึงแยก
ห้องเรียนอีก จึงทำให้เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ และบางครั้งครูผู้สอนยึดเอกสาร
หลักสูตรไปใช้เป็นส่วนตัวไม่ยอมแบ่งปันให้ผู้อื่นใช้ หรือนำไปทำสูญหาย ไม่สามารถ
หาซื้อมาชดเชยได้ จึงทำให้เอกสารหลักสูตรลดน้อยลงไปทุกปี สำหรับโรงเรียนที่
ผู้บริหารควรสนใจในเรื่องเอกสารหลักสูตร เมื่อสิ้นปีการศึกษาจะพยายามรวบรวมและ

¹ กองการประถมศึกษา, กรมสามัญศึกษา, "พฤติกกรรมและ เวลาปฏิบัติงาน
ของครูประถมศึกษา," หน้า 214.

ตรวจสอบหรือเรียกคืน เพื่อจะได้แจกจ่ายให้ครูผู้สอนที่จะสอนในภาคต้นต่อไป ส่วน
สื่อการเรียนมีปัญหา เนื่องจากขาดงบประมาณในการจัดหา ครูขาดทักษะความสามารถ
ในการผลิตและไม่มีเวลาในการจัดทำ ระบบการเก็บรักษาไม่รัดกุมทำให้สื่อที่ปล่อยแล้ว
ชำรุดเสียหายได้ ซึ่งผู้วิจัยเสนอว่า โรงเรียนควรจะให้มีศูนย์บริการ เอกสารหลักสูตรและ
สื่อการเรียน

ในเรื่องการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารและครูผู้มีความเข้าใจ
พอสมควร สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมที่ช่วยการประเมินผลการเรียน
ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม แต่มีผู้บริหารบางส่วนเห็นว่า เปรียบเทียบระหว่างกิจกรรม
ที่ช่วยการประเมินผลการเรียนนั้นยังไม่เหมาะสม อาจจะเนื่องมาจากความใน
ระเบียบยังไม่ชัดเจน ระเบียบหรือเกณฑ์บางอย่างละเอียดหรือสูงเกินไป ทำให้ปฏิบัติ
ตามได้ยาก และการปฏิบัติไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น นักเรียนตกจุดประสงค์มาก
แต่ผ่านการสอบปลายปี สำหรับการประเมินผลก่อนเรียนนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความ
คิดเห็นว่า ควรทดสอบตามแบบสอบเพื่อวัดความพร้อม ซึ่งแบบทดสอบที่โรงเรียนหรือ
กลุ่มโรงเรียนจะต้องจัดสร้าง แต่ก็มีปัญหาในเรื่องการสร้างแบบทดสอบที่ดี ใน
ขณะเดียวกันครูผู้สอนใช้การสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์น้อยไป ซึ่งทั้งสองวิธีนี้
เป็นวิธีการที่ครูประจำชั้นน่าจะนำไปใช้ให้มากกว่านี้ ส่วนการประเมินผลระหว่าง
เรียนครูส่วนใหญ่ใช้ดูผลปฏิบัติงานหรือผลงาน และประเมินผลหลังจากสอนจบหน่วยย่อย
หรือจบแผนการสอน และนำผลการประเมินผลระหว่างเรียนไปใช้ในการสอนซ่อมเสริม
นักเรียนที่เรียนอ่อน ในขณะที่เดียวกันก็น่าจะให้นำผลไปแก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์
ของนักเรียนทุกคน และสนใจนักเรียนที่เรียนเก่งด้วย เพราะอาจจะมีปัญหาเช่นกัน

ในการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โรงเรียนได้พยายาม
ส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในอยู่แล้ว และยังได้ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนา
ทางวิชาการในโอกาสอันควร ซึ่งครูในโรงเรียนต่างให้ความสนใจเป็นอย่างดี เมื่อ
มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรไม่ว่าด้านใด โรงเรียนจะจัดให้มีการประชุมเพื่อทราบ
ปัญหาเป็นครั้งคราว ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการน่าจะได้ตรวจเยี่ยมกัน เรียนให้
มากขึ้น เพราะเป็นวิธีนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่วิธีหนึ่ง ทั้งหมคนแสดงว่า
โรงเรียนได้พยายามจัดให้มีการนิเทศภายในอยู่แล้ว ซึ่งตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
ที่เน้นในเรื่องการนิเทศภายใน

สำหรับอาคารสถานที่นั้น โรงเรียนยังมีบริเวณห้องสมุดไม่เพียงพอ หรืออาจจะไม่มี หรือมีอาจจะคับแคบ และรวมไปถึงความขาดแคลนหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ฯลฯ ที่ห้องสมุดควรจะมี และเป็นสิ่งที่โรงเรียนผู้นำ การใช้หลักสูตรแทบจะทุกโรงเรียนต้องถามมากที่สุด เพราะถือว่าเป็นแหล่งวิชาการ ของนักเรียนและครูที่สามารถจะใช้ได้สะดวกและทันที ในเรื่องแหล่งวิชาการใน ชุมชนนั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า ควรนำนักเรียนไปศึกษาที่แหล่งวิชาการ รวดลงมาก็คือ การเชิญวิทยากรในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียนที่โรงเรียน ครูส่วนใหญ่ ระบุว่าได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนประมาณปีละ 1-2 ครั้ง รวดลงมา บอกว่าไม่ได้เชิญเลย เหตุที่ไม่ได้เชิญเลยอาจเนื่องมาจากโรงเรียนอยู่ในชุมชนที่ ยากจน ใกล้แหล่งวิทยากร หรืออาจจะเป็น เพราะครูได้เชิญครูประจำตัวอื่นมา เป็น วิทยากรจึงไม่จำเป็นที่จะต้องเชิญวิทยากรในชุมชน ส่วนเรื่องการประชุมสัมพันธ์ การใช้หลักสูตรนั้น ทั้งผู้บริหารและครูเห็นว่า เป็นสิ่งจำเป็นมาก โรงเรียนจึงต้องได้ การประชุมสัมพันธ์ในทุกรูปแบบที่จะทำให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้าใจ เจตนารมณ์ของ หลักสูตรและให้การสนับสนุนร่วมมือกับโรงเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหา ข้อคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพในการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะ

ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการมีครูไม่ครบชั้นนั้น ไม่มีปัญหาเลย ซึ่งคงจะเป็นผลจากผู้บริหารแก้ปัญหาและจัดระบบการบริหารได้ดี และเป็น เจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้วที่พยายามให้ทุกโรงเรียนมีครูครบ ชั้นเรียน ส่วนในเรื่องการขาดสอนของครู การจัดครูเข้าสอนประจำชั้น การส่ง บันทึกการสอน การเตรียมการสอน ทักษะความสามารถในการสอนกลุ่มทักษะของครู การสำรวจความพร้อม การเตรียมความพร้อม การสอนให้ตรงตามกำหนดการสอน การสอนให้พอดีกับเวลา การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา ทักษะในการใช้ สื่อการเรียนแต่ละชนิด การนำกิจกรรมการเรียนที่เสนอในแผนการสอนหรือคู่มือครู ไปปฏิบัติได้ครบ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้มีปัญหาน้อยมาก จากการวิจัยของ รัตน์ ยืนนาน เมื่อ พ.ศ.2521 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียน การใช้ สื่อการเรียน ตลอดจนการประเมินผลนั้นจะไม่สามารถทำให้บรรลุเป้าหมายอย่าง

แท้จริงได้ เพราะว่าโรงเรียนแต่ละแห่งไม่สามารถจัดหาสื่อการเรียนมาสนองกิจกรรม การเรียนการสอนได้ครบตามแผนการสอน และอาจจะไม่เหมาะสมกับเด็กวัยนั้น ๆ เพราะเด็กยังไม่ชินกับวิธีการนี้ การประเมินผลอาจสร้างความยุ่งยากแก่ครูมาก อัตราเวลาเรียนอาจมีปัญหาในข้อที่ว่า ไม่สามารถจัดได้ตามตารางสอน เพราะอาจมี เรื่องซ่อมเสริมเข้ามาแทรก....¹

และจากงานวิจัยของ วิไล โบริ์ เสรีวงศ์ เมื่อ พ.ศ.2522 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้น ป.1 มีปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาชั้นต้น เพียงด้านเดียวคือ การใช้สื่อการเรียน ส่วนที่เหลืออีก 4 ด้าน กล่าวคือ ปัญหา เกี่ยวกับตัวครู ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล มีปัญหาปานกลาง....²

ซึ่งจากผลการวิจัยทั้งสองท่านดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้น มีปัญหาในด้านที่เกี่ยวกับ การใช้สื่อการเรียน ในแง่ที่ครูผู้สอนไม่มีเวลาและทักษะในการผลิต และขาดงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลไปถึง ผลการเรียนของนักเรียนในที่สุด สิ่งนี้จึงเป็นข้อที่ทางกรมวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบแก้ไขปรับปรุงโดยเร็ว ส่วนครูที่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน และประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมเพื่อทราบ ปัญหาทางวิชาการ เป็นครั้งคราว หรือให้ให้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ ซึ่งก็สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้และยังแสดงถึงการมี เทศภายในในอีกด้วย

ในด้านการสอนซ่อมเสริม ทั้งผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า ทักษะ ในการสอนซ่อมเสริมของครู สื่อการเรียนที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริม เวลาในการจัด

¹รัตน ยืนนาน, "ความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521," (ผลงานวิจัยประเภทสถาบัน หัวหน้าโครงการ สสำรวจและวิจัย วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี, 2521), บทคัดย่อ.

²วิไล โบริ์ เสรีวงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 6," บทคัดย่อ.

สอนซ่อมเสริม จำนวนนักเรียนที่เรียนอ่อนในชั้น การขาดเรียนของนักเรียน วิธีการ
ที่ใช้สอน ดังกล่าวทั้งหมดมีปัญหา น้อย ส่วน เครื่องมือวัสดุ เพื่อวิธีที่จัดขึ้นช่วยนักเรียนใน
การเรียน มีปัญหามาก เพราะเครื่องมือที่ใช้เวลานั้นสร้างเป็นมาตรฐาน ไต่ยากและยัง
ขาดงบประมาณและทักษะในการจัด ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ผู้บริหาร
และครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความร่วมมือระหว่างครู เวลาในการจัด ความสนใจ
ในกิจกรรมที่จัดขึ้นของนักเรียน เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน มีปัญหาน้อย
แต่ในเรื่องงบประมาณ การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความพร้อมของครูที่จะจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรหลาย ๆ ประเภท ซึ่งเป็นที่สนใจของนักเรียนและผู้บริหารด้วยกัน และ
ผู้บริหารไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของหลักสูตร เป็นปัญหามาก เพราะสิ่งนี้รัฐและ
สื่อมวลชนอื่น ๆ จะต้องช่วยประชาสัมพันธ์ให้ด้วย

ในส่วนที่ เกี่ยวกับการบริการ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนนั้น
ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดหาเอกสารหลักสูตรให้ครูได้ครบทุกชั้น
การเก็บและบำรุงรักษาสื่อการเรียน มีปัญหาน้อย ส่วนการจัดหาสื่อการเรียนที่
จำเป็นและมีราคาแพง มีปัญหามาก แต่ผู้บริหารก็เสนอว่า โรงเรียนควรจะได้ทำ
รายได้ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในสิ่งที่โรงเรียนยังขาดอยู่ จากประสบการณ์
ของผู้วิจัยที่เคยพบ โรงเรียนที่หารายได้ได้เก่ง จะใช้วิธีการตั้งร้านสหกรณ์ โรงเรียน
และจัดงานหารายได้ให้โรงเรียน โดยให้กรรมการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ

ด้านการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความ
คิดเห็นว่า ความรู้และทักษะในการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลของครู การนำ
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประเมินศึกษา
พุทธศักราช 2521 ไปใช้ การคิดคะแนนระหว่างปีหรือปลายปี การตัดสินใจให้นักเรียน
ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดในสมุดประจำชั้น มีปัญหาน้อย ส่วนในเรื่องของความสามารถ
ในการสร้างเครื่องมือประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้อันครบถ้วนและงบประมาณ
มีปัญหามาก เพราะถ้าจะวัดผลตามจุดประสงค์ที่เขียน เสนอแนะไว้ในแผนการสอนหรือ
คู่มือครูให้ครบถ้วนแล้ว จะต้องทำเครื่องมือหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กันและต้องวัดและ
ประเมินผลบ่อย ๆ เมื่อจบบทเรียน ซึ่งครูไม่มีเวลาเพราะต้องสอนหลายกลุ่มประสบการณ์
ต้องตรวจงานและแบบฝึกหัดของนักเรียนด้วย ในการสร้างเครื่องมือจำเป็นต้องใช้

งบประมาณและเวลาพอสมควร ครูผู้สอนจึงไม่สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลได้
ครบถ้วน จึงจัดทำเท่าที่จำเป็น

ในคณาธิการสถานศึกษาและแห่งวิทยาคารนั้น ผู้บริหารและครูมีความ
เห็นว่า จำนวนห้องเรียน จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้น ขนาดของห้องเรียน ความพร้อม
ของครุภัณฑ์ภายในชั้นเรียน สภาพห้องเรียน ความห่างไกลของโรงเรียนกับชุมชน มี
ปัญหาน้อยหรือไม่มีปัญหาเลย ส่วนบริเวณห้องสมุดไม่เพียงพอ หรือคับแคบมีปัญหามาก
หนังสือ ตำรา วารสารต่าง ๆ ก็น่าจะมีปัญหามากด้วย เพราะขาดแคลนความ
ร่วมมือจากแหล่งวิทยาคาร สถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระ มีปัญหามาก
เพราะโรงเรียนในชนบทส่วนมากอยู่ในชุมชนที่ยากจน ด้งการวิจัยของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า เกือบครึ่งของท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดใน เขต
การศึกษา 7 ประชากรมีฐานะยากจน และมีปัญหาด้านการชลประทาน บริการไฟฟ้า
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ และสถานีอนามัย ตามลำดับ¹ และครูทุกคนในโรงเรียนนับว่าเป็น
ผู้ที่มีความรู้ เป็นแหล่งวิทยาคารที่ดีที่สุด จึงน่าจะใช้บุคลากรที่มีอยู่ในโรงเรียนให้ได้
ประโยชน์เต็มที่ สำหรับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรนั้น ผู้บริหารและครู
ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การตรวจบันทึกการสอน การ
ติดตามผลการปฏิบัติการสอนของครูอย่างทั่วถึง การนิเทศภายในโรงเรียน การให้
ความร่วมมือในการให้เข้าสังเกตการสอนของครูด้วยกัน การปรึกษาหารือระหว่าง
ครูผู้สอนประสบการณ์เดียวกัน การตรวจเยี่ยมชั้นเรียนของผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูจากผู้บริหาร โอกาสในการเข้าร่วมอบรมสัมมนา
การนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ทั้งหมดดังกล่าวมีปัญหาน้อย แต่เสนอแนะว่าศึกษานิเทศก์ควร
จะออกนิเทศอย่างสม่ำเสมอ และไปแนะนำหรือเป็นผู้ประสานงานมากกว่าจะออกไป
จับผิดหรือตรวจตราโรงเรียน จะเห็นได้ว่าวิธีการนิเทศและติดตามผลการการใช้

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "รายงานผลการวิจัย
โครงการวิจัยและวางแผน เพื่อพัฒนาการศึกษาปีงบประมาณ 2523 (เขตการศึกษา 7, 8
ชลบุรีและกาญจนบุรี)," (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2525), หน้า
20-21.

หลักสูตรนั้นมุ่งเน้นให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นภารกิจที่ผู้มาก
 จะทำให้ใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างยิ่ง
 ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ภารกิจใช้หลักสูตรนั้น ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า
 วิธีการดำเนินการ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ ความร่วมมือจากครู ความ
 ร่วมมือจากนักเรียน ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนและสื่อมวลชน ความร่วมมือ
 จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งหมด
 กังกล่าวมีปัญหาบ่อย เพราะหน่วยงานทั้งสองมีบุคลากรที่มีความพร้อม ส่วน
 งบประมาณที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน มีปัญหาบ่อย เนื่องจากการ
 ประชาสัมพันธ์ที่ใช้นั้น จะต้องจัดทำ เอกสาร เพื่อ เป็นสื่อให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองและ
 ชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบความเป็นไปต่าง ๆ ในด้านการบริหาร
 และทางวิชาการของโรงเรียน

สิ่งที่ เป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในการใช้
 หลักสูตรกลุ่มทักษะนั้นพอสรุปที่สำคัญได้ดังนี้คือ งบประมาณ ความร่วมมือและการ
 สนับสนุนจากผู้ปกครอง แหล่งวิทยากรในโรงเรียนคือห้องสมุด ความพร้อมและ
 ความสามารถของครูที่จะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้หลายประเภท และเป็นที่สนใจ
 ของนักเรียนและผู้ปกครอง การจัดหาสื่อการเรียนที่จำเป็นและมีราคาแพง การสร้าง
 เครื่องมือวัสดุเพื่อวิดิทัศน์ข้อบกพร่องในการเรียน การสร้างแบบทดสอบที่ดี ความ
 สามารถในการสร้างเครื่องมือประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เสนอแนะใน
 แผนการสอนหรือคู่มือครูได้ครบถ้วน ความร่วมมือจากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ
 และสถานประกอบอาชีพอิสระ สำหรับงบประมาณนั้นจะต้องได้จากต้นสังกัดหรือหน่วยงาน
 ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นจะต้องเป็นความสามารถของโรงเรียนที่จะมีวิธีการหารายได้
 ไว้ใช้จ่ายที่จำเป็น ซึ่งอาจจะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานอื่น กรรมการ
 ศึกษา เจ้าอาวาส มูลนิธิ ผู้ปกครองนักเรียน และผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี
 ค้ำยัน ส่วนในเรื่องการสร้างเครื่องมือวัสดุต่าง ๆ นั้น ควรจะได้จัดประชุมปฏิบัติการ
 เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ครู โดยร่วมมือกับศึกษานิเทศก์และกลุ่มโรงเรียน และตามความจริง
 การประเมินผลการเรียนทำได้หลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน
 หรือแบบฝึกหัด สังคมมิติ วิธีระบายนใจ การศึกษารายกรณี การบันทึก ฯลฯ

สุดท้ายคือ การวัดผลด้วยการทดสอบ¹ และในการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องประเมินผลนักเรียนในทุกขั้นตอนของการสอนอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่ครูผู้สอนจะห่วงแต่เรื่องทำแบบทดสอบให้เด็กสอบ เพราะมีวิธีการประเมินผลหลาย ๆ วิธีให้เลือกใช้ตามความเหมาะสม และวิธีที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ก็คือ การมีคณะกรรมการประเมินผลของโรงเรียน กรรมการคณะนี้จะทำหน้าที่ในการสร้างและให้คำปรึกษาแก่ครูในการวัดและประเมินผลนักเรียนอีกด้วย สำหรับโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนยังจะต้องใช้การประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจเจตนารมณ์ของหลักสูตร สื่อมวลชนทั่วไปก็ควรมีส่วนในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรเป็นอย่างมากด้วย

จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 7 ในด้าน การจัดการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การบริการ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน การใช้อาคารสถานที่และแหล่งวิทยากร การนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร และการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ทั้งหมดดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นความคิดเห็นที่ถูกต้องและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร และแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้เป็นอย่างดี เพราะจะเป็นผลทำให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้ส่งเสริมให้มีโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรต่อไปอีก เพราะโครงการนี้มีได้ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด แต่กลับจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว เพราะบุคลากรของโรงเรียนผู้นำเป็นผู้ที่มีคุณภาพ และพยายามปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ

¹ เอนก เทียรอนุอดบุตร, การวัดและประเมินผลการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 146-147.

ผลสืบเนื่องและแนวทางในการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะระดับประถมศึกษา ดังนี้คือ

1. โรงเรียนควรจะได้จัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลการเรียนตามระเบียบประเมินผลซึ่งคณะกรรมการนี้จะมีหน้าที่จัดทำแบบทดสอบกลางภาคและปลายภาคเฉพาะกลุ่มทักษะให้ครบทุกวัน และสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความพร้อมของนักเรียนทุกชั้น
2. ผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรควรสนใจทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดให้มีชมรมทางวิชาการ หรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กว้างขวางที่จะส่งเสริมหรือพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกลุ่มทักษะของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น
3. ส่งเสริมให้กรณีพิเศษภายในโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะกรณีพิเศษแบบนี้เป็นการนิเทศที่ได้ผลและไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ และเมื่อมีปัญหาก็สามารถร่วมมือกันแก้ปัญหาได้ ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนควรจะได้ใช้บุคลากรในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่กันให้มากที่สุด
4. ศึกษาพิเศษและครูฝ่ายวิชาการกลุ่มโรงเรียนควรจะได้มีบทบาทมากขึ้น ด้วยการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่กลุ่มโรงเรียน ส่วนวิทยากรอาจใช้จากวิทยาลัยครู ครูจากกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความสามารถ ศึกษาพิเศษที่ระดับจังหวัด หรือเทศมณฑล ถ้าทำได้จะทำให้ทุกฝ่ายได้ทำงานใกล้ชิดกันซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองและความคุ้นเคยมากขึ้น
5. ในการจัดกิจกรรมการเรียน ครูผู้สอนอาจจะใช้ประโยชน์จากนักเรียนที่เป็นแรงใจช่วยครูช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน ให้ช่วยจัดทำ นวัตกรรมหรือเตรียมสื่อการเรียน ช่วยตรวจงานหรือแบบฝึกหัดของเพื่อนนักเรียน หรือแบ่งเบางานในส่วนที่พอจะช่วยครูประจำชั้นได้
6. จากผลการวิจัยสิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคืองบประมาณ ดังนั้นโรงเรียนควรพยายามหารายได้เพื่อนำมาจัดซื้อสิ่งที่จำเป็นสำหรับโรงเรียน อาจจะทำให้ได้ด้วยการจัดโครงการอาหารกลางวัน จัดตั้งสหกรณ์ หรือขอบริจาคจากหน่วยงานหรือผู้ที่สนับสนุน

การศึกษาและมีจิตศรัทธา อาจจัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครองหรือจัดงานประจำปีของโรงเรียน หรือจัดงานร่วมกับวัด จัดจำหน่ายผลผลิตของโรงเรียนหรือของนักเรียน สรุปว่าครูใหญ่ ผู้บริหารต้องหาเงินเก่งและมีมนุษยสัมพันธ์ดีกับชุมชน

7. หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดซื้อการเรียนที่จำเป็นและมีราคาแพงมอบให้โรงเรียน เช่น เทปเพลงประกอบบทเรียน จากชั้นประถมปีที่ 1-6 เครื่องซิง ควง วัด พจนานุกรมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แผนที่ประเทศไทยที่ทันสมัยและแผนที่อย่างดี เครื่องซิงและวัดส่วนสูง ลูกโลก สายวัด ฯลฯ เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรมีใช้ได้นานและต้องใช้ทุกชั้นเรียน

8. วิทยาลัยครูมีอยู่ทั่วประเทศน่าจะจัดให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบโรงเรียน ในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ ให้เป็นสัดส่วนด้านการวางแผนและทำงานร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในเขตที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อจะได้พัฒนาในด้านวิชาการและบุคลากร ซึ่งจะเป็ประโยชน์และสามารถช่วยในด้านการพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพทั่วประเทศ

9. กรมวิชาการควรส่งเสริมให้มีโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรต่อไปอีก เพราะจากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 7 สรุปได้ว่าผู้บริหารและครูเข้าใจและปฏิบัติตามระบอบของหลักสูตรเป็นอย่างดี ซึ่งแสดงถึงการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะหรือกลุ่มประสบการณ์อื่นๆ ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษาต่างๆ

2. ในการวิจัยครั้งนี้พบว่ามึหลายเรื่อง ที่ควรจะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตให้แคบกว่านี้ เพื่อจะวิจัยได้ลึกซึ้งครอบคลุมและสามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติได้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะได้ศึกษาบางเรื่องให้เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น

3. การวิจัยว่าการที่ใช้เวลาเรียนกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
ในระดับประถมศึกษา ปีที่ 1-2 มากนั้น นักเรียนได้ประโยชน์จริงและเป็นเครื่องมือ
การเรียนรู้ของนักเรียนเพียงใด ที่จะนำไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในชั้นต่อไป

4. การวิจัยทดลองดูว่าถ้าจัดให้นักเรียนเรียนในกลุ่มทักษะเพียงกลุ่มเดียว
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพราะมีเนื้อหาและกิจกรรมมากแล้ว จะเกิดประโยชน์แก่นักเรียน
และครูหรือไม่ เนื่องจากมีข้อเสนอแนะของครูสอนกลุ่มทักษะเสนอว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 น่าจะเรียน
กลุ่มทักษะกลุ่มเดียว แต่เรียนในรูปของการบูรณาการ โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร